

Dr P. ARENS OVERLEDEN

Op 6 Januari 1954 is te Hilversum overleden Dr P. Arens in de ouderdom van 69 jaar. Hoewel geen lid van onze Bryologische Werkgroep, is zijn betekenis voor de studie der mossen zo groot geweest, dat ik niet mag nalaten in Buxbaumia enige woorden aan zijn nagedachtenis te wijden.

Geboren in 1884 te Huanabamba in Peru, bracht hij zijn vroege jeugd in dat land door. Op 12-jarige leeftijd keerden zijn Duitse ouders terug naar Bonn. Hier bezocht hij het gymnasium en de Universiteit. In 1907 promoveerde hij onder leiding van de bekende Strasburger tot doctor in de Wis- en Natuurkunde op een proefschrift getiteld: "Zur Spermatogenese der Laubmoose". Een onderwerp, waarvoor in die tijd grote belangstelling bestond, maar de bladmossen waren in dit opzicht toen nog niet onderzocht.

In 1908 vertrok hij naar Bandoeng, was daar werkzaam aan het hulpproefstation voor rubber. In 1910 verhuisde hij naar Malang, waar hij aan het proefstation speciaal bezig was met problemen van de rubbercultuur. In 1921 ging hij over naar de Rubbercultuur Maatschappij Amsterdam en was hij in Deli (Klein Soengei Karang) directeur van de wetenschappelijke dienst van die maatschappij.

Inmiddels Nederlander geworden, vestigde Arens zich in 1931 te Hilversum als ambteloos burger. Daarna heeft hij zich uitsluitend gewijd aan de studie der mossen. Deze hadden ook in Indië steeds zijn belangstelling gehad. Gefascineerd door de rijkdom aan mossen in het tropische oerwoud, had hij tijdens zijn werkkring voortdurend mossen verzameld of laten verzamelen. In Nederland heeft hij deze collectie bewerkt, op naam gebracht en gesorteerd. Hij werkte daarbij vrijwel zelfstandig, al had hij natuurlijk een grote steun aan het werk van Fleischer: "Die Musci der Flora von Buitenzorg".

Zijn verzameling breidde zich nog uit door ruiling met andere bryologen. Voor het Rijksherbarium heeft hij de collectie Carr van New Guinea op naam gebracht.

Persoonlijk heeft hij mij ontzaglijk geholpen met het determineren van gedeelten der zendingen uit het Maleise gebied ter voorbereiding der Flora Malesiana. Hij werkte zorgvuldig, zodat zijn determinaties zeer betrouwbaar waren.

Veel gepubliceerd op bryologisch gebied heeft Dr Arens niet. Ik vond slechts, behalve de dissertatie:

1. Ueber die Natur des Keulenhaare der Laubmoose: Ber. D. Bot.

Ges. 41 (1933): 348-350.

2. Die Geschlechterverteilung bei einigen Splachnaceen.

Ber. D. Bot. Ges. 57 (1939): 486-494.

In *Blumea* verschijnt binnenkort een kleine bijdrage van zijn hand over enkele nummers der bovengenoemde Carr-collectie.

Arens was een stille werker, die onze kennis van de bladmos-
sen van het Maleise gebied, speciaal van Sumatra, sterk vermeer-
derd heeft, hoewel dit jammer genoeg nog niet in publicaties is
vastgelegd. Maar bij de bewerking van de mossengeslachten voor de
Flora Malesiana zal steeds weer blijken, hoeveel waardevolle ge-
gevens Arens bijeengebracht heeft.

R. van der Wijk

KORTE BERICHTEN

Soortenrijkdom van onze excursies

Ter vergelijking volgen hieronder de aantallen soorten Bryo-
phyten, gevonden op alle 16 tot nu toe gehouden weekends. Al zegt
zo'n getal ook niet alles, toch is deze vergelijking wel aardig.
Bij Wageningen bedenke men dat hier in het totaal ook soorten ver-
werkt zijn die er op voorafgaande excursies door de Wageningers
zijn gevonden, zodat het getal geflatteerd is.

In volgorde van soortenrijkdom: (v = voorjaar, n = najaar)
Maastricht (v.1951) 160, Putten (v.1950) 155, Boxtel (v.1948) 140,
Wageningen (n.1946) 127, Groningen (n.1952) 120, Bergen (v.1954)
120, Bergeijk (v.1952) 113, Texel (n.1948) 110, Voorne (v.1953)
107, Velp (n.1953) 104, Ootmarsum (n.1951) 104, Nijmegen (n.1950)
101, Montferland (n.1947) 91, Dwingelo (v.1949) 82, Vogelenzang
(v.1947) 69, Zwollerkerspel (n.1949) 67.

J.J. Barkman

Corrigenda. Excursie naar de Zuidoostelijke Veluwezoom

In dit verslag (zie "Buxbaumia" 8e jrg., no 1/2) zijn enige
storende fouten geslopen. In de soortenlijst staat Tortula rura-
lis; dit moet zijn: Tortula muralis. Dan wordt nog vermeld
Neckera complanata var. philippeana. Dit moet echter Neckera
pumila var. philippeana zijn (in de tekst wel zonder fout).

E.A.